

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 januari 2010

WETSVOORSTEL

tot instelling van een procedure van klachtenbehandeling binnen de rechterlijke orde en tot wijziging van artikel 259bis-15 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de Hoge Raad voor de Justitie aan te wijzen als beroepsinstantie met een ombudsfunctie inzake justitie

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW **NYSENS**

Art. 2

In het voorgestelde punt D), § 4, eerste lid, de woorden “en stuurt het hem een afschrift van de interne procedure van klachtenbehandeling” weglaten.

VERANTWOORDING

Het is niet opportuun de bevoegde overheid de opstelling op te leggen van een interne procedure van klachtenbehandeling in de strikte zin van het woord, als men vindt dat de wijze waarop de “klachtendienst” gestalte krijgt, in verregaande mate aan het rechtscollege wordt overgelaten. Men moet het gevaar van een “proces in het proces” voorkomen door de klager het recht te geven zich behalve over de werking van de rechterlijke orde ook over het verloop van de interne procedure van klachtenbehandeling te beklagen.

Voorgaand document:

Doc 52 **0634/ (2007/2008):**

001: Wetsvoorstel van mevrouw Nyssens en de heren Van Hecke en Lahssaini.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 janvier 2010

PROPOSITION DE LOI

instaurant une procédure de règlement des plaintes au sein de l'ordre judiciaire et modifiant l'article 259bis-15 du Code judiciaire, en vue d'instituer le Conseil supérieur de la Justice comme instance de recours et médiateur de justice

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME **NYSENS**

Art. 2

Au point D), § 4, alinéa 1er, proposé, supprimer les mots “et lui envoie copie de la procédure interne de règlement des plaintes”.

JUSTIFICATION

Il n'est pas opportun d'imposer à l'autorité compétente l'établissement d'une procédure interne de règlement des plaintes au sens strict du terme, dès l'instant où l'on estime qu'une grande latitude est laissée aux juridictions quant à la forme que peut prendre le “service plaintes”. Il faut éviter le risque de “procès dans le procès”, en offrant au plaignant, outre le droit de se plaindre du fonctionnement de l'ordre judiciaire, celui de se plaindre du déroulement de la procédure interne de traitement des plaintes.

Document précédent:

Doc 52 **0634/ (2007/2008):**

001: Proposition de loi de Mme Nyssens et MM. Van Hecke et Lahssaini.

Nr. 2 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 2

In punt G), § 7, tweede lid, de zin “In dat geval trachten de Advies- en onderzoekscommissies de standpunten van de klager en van de betrokken overheden met elkaar te verzoenen.” **weglaten.**

VERANTWOORDING

Het is niet wenselijk een verzoeningsprocedure in te stellen tussen de klager en de betrokken overheden; een dergelijke procedure dreigt de gerechtelijke overheid ertoe brengen zich nog eens voor de klager te moeten verantwoorden, terwijl de eindbeslissing zelf die verantwoording vormt. Een dergelijke verzoeningsprocedure zou volkomen steriel blijken en een bron van nieuwe conflicten.

Nr. 3 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 2

In punt J), de voorgestelde paragraaf 10 vervangen door wat volgt:

“§ 10. De Verenigde Advies- en onderzoekscommissie stelt minstens eenmaal per jaar een schriftelijk verslag op over de follow-up van de ontvangen klachten.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe het eerste lid van de oorspronkelijke paragraaf 10 weg te laten, en vandaar de verplichting voor de korpschefs om jaarlijks verslag over hun beleid inzake klachtenbehandeling uit te brengen. Door de regeling in het wetvoorstel toe te passen maken de betrokken overheden het de Commissies al mogelijk kennis te krijgen van de behandelde klachten en het daaraan gegeven gevolg. De verplichting om daarover verslag op te stellen is dus dubbel op en een nutteloze overbelasting voor de genoemde overheden. De analyse van de klachten door de Hoge Raad voor de Justitie zal het door de korpschefs gevoerde klachtenbeleid aan het licht brengen, zodat die instantie dienaangaande eventueel aanbevelingen kan formuleren.

Nr. 4 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 2

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1/ in punt B), § 2, derde lid, de woorden “het rechtscollege dat overeenkomstig § 3, tweede lid, is aangewezen” **vervangen door de woorden** “de overheid die overeenkomstig § 3, tweede lid, is gevorderd”;

N° 2 DE MME NYSSSENS

Art. 2

Au point G), § 7, alinéa 2, supprimer la phrase “Dans ce cas, les Commissions d’avis et d’enquête s’efforcent de concilier les points de vue du plaignant et des instances concernées.”.

JUSTIFICATION

Il n’est pas souhaitable d’introduire une procédure de conciliation entre le plaignant et les instances concernées; cette procédure risque d’amener l’instance judiciaire à devoir se justifier une fois de plus devant le plaignant, alors que la décision finale constitue en elle-même cette justification. Une telle procédure de conciliation s’avèrerait complètement stérile et source de nouveaux conflits.

N° 3 DE MME NYSSSENS

Art. 2

Au point J), remplacer le § 10 proposé comme suit:

“§ 10. La Commission d’avis et d’enquête réunie établit au moins une fois par an, un rapport écrit sur le suivi des plaintes reçues.”.

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à supprimer le premier alinéa du § 10 originaire et, partant, l’obligation pour les chefs de corps de faire rapport chaque année des plaintes traitées, ainsi que de leur politique de traitement. En effet, par application du système contenu dans la proposition de loi, les autorités concernées permettent déjà aux Commissions de prendre connaissance des plaintes traitées et de la suite qui y a été réservée. L’obligation d’en dresser rapport constitue dès lors un double emploi et une surcharge inutile dans le chef desdites autorités. C’est l’analyse des plaintes par le C.S.J. qui lui révélera la politique de traitement des plaintes adoptée par les chefs de corps et lui permettra, le cas échéant, de faire des recommandations à cet égard.

N° 4 DE MME NYSSSENS

Art. 2

Apporter les modifications suivantes:

1/ au point B), § 2, alinéa 3, remplacer les mots “la juridiction désignée” **par les mots** “l’autorité requise”;

2/ in punt D), § 4, eerste lid, eerste zin, de woorden “Het door de Advies- en onderzoekscommissies aangewezen rechtscollege” vervangen door de woorden “De door de Advies- en onderzoekscommissies gevorderde overheid”;

3/ in het voorgestelde punt D), § 4, eerste lid, tweede zin, de woorden “het rechtscollege” vervangen door de woorden “de overheid”;

4/ in het voorgestelde punt D), § 4, eerste lid, derde zin, de woorden “het rechtscollege” vervangen door de woorden “de overheid”;

5/ in het voorgestelde punt D), § 4, tweede lid, de woorden “De korpschef van elk rechtscollege” vervangen door de woorden “De korpschef van elke overheid”;

6/ in het voorgestelde punt D), § 4, vierde lid, de woorden “Het door de Advies- en onderzoekscommissies aangewezen rechtscollege” vervangen door de woorden “De door de Advies- en onderzoekscommissies gevorderde overheid”;

7/ in het voorgestelde punt D), § 4, vijfde lid, tweede zin, de woorden “Het rechtscollege” vervangen door de woorden “De overheid”;

VERANTWOORDING

Volgens de opmerkingen van de Hoge Raad voor de Justitie is het veeleer aangewezen te spreken van de “gevorderde overheid” dan van “aangewezen rechtscollege” gelet op de bewoordingen van § 1 van het toekomstige artikel 259*bis*-15, waarin ook de personen die onder het gezag van de leden van de rechterlijke orde werken, bedoeld worden. Aangezien een bediende van een griffie of van een parketsecretariaat onder het gezag staat van de hoofdgriffier of de hoofdsecretaris, moet “aangewezen rechtscollege” dan ook worden vervangen door “gevorderde overheid”.

Nr. 5 VAN MEVROUW NYSENS

Art. 2

In het voorgestelde punt C), § 3, tweede lid, de woorden “naar de korpschef van het betrokken rechtscollege” vervangen door de woorden “naar de overheid die zij bevoegd achten”.

VERANTWOORDING

Volgens de Hoge Raad voor de Justitie moet men de Advies- en onderzoekscommissies de bevoegdheid laten te beoordelen welke overheid de klacht verder zal behandelen.

2/ au point D), § 4, alinéa 1er, première phrase, remplacer les mots “La juridiction désignée” par les mots “L’autorité requise”;

3/ au point D), § 4, alinéa 1er, deuxième phrase, proposé, remplacer les mots “La juridiction” par les mots “L’autorité”;

4/ au point D), § 4, alinéa 1er, troisième phrase, proposé, remplacer les mots “la juridiction” par les mots “l’autorité”;

5/ au point D), § 4, alinéa 2, proposé, remplacer les mots “Le chef de corps de chaque juridiction” par les mots “Le chef de chaque autorité”;

6/ au point D), § 4, alinéa 4, proposé, remplacer les mots “la juridiction désignée” par les mots “l’autorité requise”;

7/ au point D), § 4, alinéa 5, proposé, remplacer les mots “La juridiction” par les mots “L’autorité”.

JUSTIFICATION

Selon les remarques formulées par le Conseil supérieur de la Justice, il faut parler d’“autorité requise” plutôt que de “juridiction désignée”. Cette première formulation paraît plus adéquate au vu du libellé du § 1er du futur article 259*bis*-15, qui vise aussi les personnes qui travaillent sous l’autorité des membres de l’ordre judiciaire. Comme un employé de greffe ou de secrétariat de parquet est placé sous l’autorité d’un greffier ou d’un secrétaire en chef, il y a dès lors lieu de remplacer “juridiction désignée” par “autorité requise”.

N° 5 DE MME NYSENS

Art. 2

Au point C), § 3, alinéa 2, proposé, remplacer les mots “au chef de corps de la juridiction concernée” par les mots “à l’autorité qu’elles estiment compétente”.

JUSTIFICATION

Selon le Conseil supérieur de la Justice, il y a lieu de laisser aux Commissions d’avis et d’enquête le pouvoir de choisir l’autorité qui devra traiter la plainte. Il y a donc lieu d’ajouter

Er moet dan ook worden ingevoegd “die zij bevoegd achten”. Bovendien zal de klacht niet noodzakelijk aan de korpschef worden gestuurd, maar wel aan de hiërarchie van de persoon of de dienst tegen wie de klacht gericht is.

Nr. 6 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 2

In het voorgestelde punt F), § 6, eerste lid, de eerste zin vervangen door de volgende zin:

“De Advies- en onderzoekscommissies behandelen zelf de klacht indien ze van mening zijn dat geen andere overheid instantie bevoegd is of dat zij het beste geschikt zijn om ze te behandelen.”

VERANTWOORDING

De Hoge Raad voor de Justitie achtte de oude formulering niet wenselijk omdat in het nieuwe artikel 259*bis*-15 moet worden vermeld dat de Advies- en onderzoekscommissies bevoegd zijn om te oordelen of de klacht al dan niet naar de bedoeld instantie moet worden teruggezonden.

Nr. 7 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 2

In het voorgestelde punt F), § 6, het laatste lid vervangen door het volgende lid:

“De Advies- en onderzoekscommissies brengen de klager schriftelijk op de hoogte van de genomen beslissing.”

VERANTWOORDING

Volgens de Hoge Raad voor de Justitie moet de wijze worden gepreciseerd waarop de klager wordt ingelicht omtrent de genomen beslissing, met name schriftelijk. Bovendien is het woord “tegelijk” overbodig en kan het worden weggelaten.

Nr. 8 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 4 (nieuw)

Een artikel 4 invoegen, luidende:

“Art. 4. De Koning bepaalt de datum waarop deze wet in werking treedt.”

les termes “qu’elles estiment compétente” dans le texte. En outre, la plainte ne sera pas nécessairement adressée au chef de corps mais bien à la hiérarchie de la personne ou du service mis en cause dans la plainte.

N° 6 DE MME NYSSSENS

Art. 2

Au point F), au § 6, alinéa 1er proposé, remplacer la première phrase par la phrase suivante:

“Les Commissions d’avis et d’enquête traitent elles-mêmes la plainte si elles estiment qu’aucune autre autorité n’est compétente ou qu’elles sont le plus à même de la traiter.”

JUSTIFICATION

Selon le Conseil supérieur de la Justice, l’ancienne formulation n’était pas souhaitable vu qu’il y a lieu de mentionner dans le texte du nouvel article 259*bis*-15 le pouvoir d’appréciation des Commissions d’avis et d’enquête quant au renvoi ou non de la plainte à l’autorité visée.

N° 7 DE MME NYSSSENS

Art. 2

Au point F), remplacer le § 6, dernier alinéa proposé, par l’alinéa suivant:

“Les Commissions d’avis et d’enquête informent le plaignant par écrit de la décision prise.”

JUSTIFICATION

Selon le Conseil supérieur de la Justice, il y a lieu de préciser la manière dont le plaignant est informé de la décision prise — de manière écrite. En outre, les termes “dans le même temps” étaient des mentions superflues, désormais supprimées.

N° 8 DE MME NYSSSENS

Art. 4 (nieuw)

Insérer un article 4, rédigé comme suit:

“Art. 4. Le Roi détermine la date d’entrée en vigueur de la présente loi.”

VERANTWOORDING

Volgens de Hoge Raad voor de Justitie zal de toepassing van de nieuwe bepalingen aanpassingen vergen, zowel van de zijde van de rechtbanken als van die van de van Advies- en onderzoekscommissies: er zullen klachtenbehandelingsprocedures moeten worden uitgewerkt en er zal een optimaal presterend instrument voor gegevensinzameling moeten worden ingesteld dat zo weinig mogelijk verplichtingen schept. Vandaar dat een termijn voor de inwerkingtreding onontbeerlijk is.

JUSTIFICATION

Selon le Conseil supérieur de la justice, l'application des nouvelles dispositions va nécessiter des adaptations, tant de la part des juridictions que des Commissions d'avis et d'enquête: il va falloir mettre en place des procédures de traitement des plaintes et installer un outil de collecte de données qui soit le plus performant et le moins contraignant possible. Un délai d'entrée en vigueur est donc indispensable.

Clotilde NYSENS (cdH)